

Іван РУДАКЕВИЧ, кандидат географічних наук,
доцент кафедри географії України і туризму, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3901-5897>
Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка,
46015, вул. М.Кривоноса, 2, м. Тернопіль, Україна

ГЕОПРОСТОРОВІ АСПЕКТИ ВПЛИВУ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЄКТІВ НА РОЗВИТОК ПРОМИСЛОВОСТІ ПРИМІСЬКИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД МІСТА ТЕРНОПІЛЬ

У статті охарактеризовані геопросторові аспекти впливу інвестиційних проєктів на розвиток промисловості приміських територіальних громад міста Тернопіль. Подано характеристику найбільших реалізованих інвестиційних проєктів у цих громадах. Коротко проаналізовано особливості сучасного стану розвитку промисловості приміських громад навколо міста Тернопіль. Охарактеризовано вплив індустріального парку та промислових зон на інвестиційну діяльність. Проаналізовані перспективні інвестиційні проєкти у промисловості приміських громад міста Тернопіль.

Ключові слова: інвестиція, приміська зона, проєкт, промисловість, територіальна громада, Тернопіль

Ivan RUDAKEVYCH, Candidate of Geographical Sciences, Associate Professor,
Department of Geography of Ukraine and Tourism, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3901-5897>
Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University,
46015, M.Kryvonosa St., 2, Ternopil, Ukraine

GEOSPASTICAL ASPECTS OF THE IMPACT OF INVESTMENT PROJECTS ON THE DEVELOPMENT OF INDUSTRY OF SUBURBAN TERRITORIAL COMMUNITIES OF THE CITY OF TERNOPIL

The article analyzes the geospatial aspects of the impact of investment projects on the development of industry in the suburban communities of the city of Ternopil. The industrial sphere of suburban communities is actively developing due to a number of advantages: the availability of territory, labor resources, proximity to sales markets and logistics. Research on investment projects in the industrial sphere of suburban communities aligns with the current strategic plans for the development of the Ternopil region and its territorial communities. The issue of research on investments in territorial communities is widely presented in many works of Ukrainian scientists. In contrast, foreign scientists have studied more the features of attracting investments and developing industry in suburban areas. This publication examines the impact of investment projects on the development of the industrial sphere of 6 suburban communities of the city of Ternopil: Baykivtsi, Bila, Velyka Berezovytsia, Velyki Birky, Velyki Hai and Pidhorodne. One of the oldest investment projects on the territory of these territorial communities is the construction of a sugar factory by private investors in 1937 in the village of Velyka Berezovytsia. The industrial sector of the suburban communities of Ternopil was formed mainly in the second half of the 20th century, driven by the increased industrialization of their territories. Most industrial enterprises in the suburban communities of Ternopil are located near the city, but they are the largest employers and fillers of local budgets. The largest implemented investment project in the suburban zone of Ternopil is the development of an enterprise with German investments SE Bortnetze Ukraine in the village of Baykivtsi, where about 1,800 employees have worked in recent years. Other metalworking enterprises that produce dental equipment and industrial blanks also operate in the Baykivtsi territorial community. In the Velyka Berezovytsia territorial community, the largest industrial enterprises are the Myshkovychi distillery and the Ternopil meat processing plant, which employ over 100 employees. Other enterprises of the machine-building industry operate in the villages of Plotycha (production of conveyors and rollers), Baykivtsi (woodworking equipment), Ostriv (antennas). The food industry is developed in the suburban territorial communities around the city of Ternopil. The bakery and flour milling sub-sector is represented by enterprises in the villages of Velyki Birky, Cherneliv-Rusky, Plotycha, Bila, Pidgorodne, Domamorych, Myroliubivka. In the village of Drahanivka (Pidhorodne territorial community), there is an enterprise with foreign investments that produces meat products. There are also enterprises that produce cereals, sauces, frozen vegetables and fruits (village Ostriv), snacks (village Stupky), ice cream and water (Bila). Enterprises of the building materials industry produce mainly concrete and concrete products (Velyka Berezovytsia, Pidhorodne), wall materials (Stupky). Furniture production is concentrated in the villages of Bila, Baikivtsi, Velyki Hai, Hai-Hrechynski, and paper products are produced in the villages of Petrykiv and Velyki Birky. A light industry enterprise operates in the village of Chystyliv of the Bila community. Renewable energy is also developing in the suburban communities of Ternopil. Small hydroelectric power plants operate in the villages of Ivachiv and Dychkiv. Large solar power plants have been built near the villages of Baikivtsi, Lozova, Velyki Hai. Small photovoltaic solar power plants operate in many villages on

private plots. A map of the industry of the territorial communities of the suburban zone of Ternopil is also presented. Promising areas for industrial development and implementation of investment projects are industrial parks. In the suburban zone of Ternopil, the industrial park "Western Ukrainian Industrial Hub" operates in the village of Ostriv of Velyka Berezovytsia community, where 21 enterprises already operate. This park also houses two enterprises that were relocated from the eastern regions of Ukraine due to the threat of military action. Other investment projects in the Velyka Berezovytsia community include the construction of a solar power plant (Nastasiv village) and a processing enterprise (Yosypivka village). Renewable energy and the processing industry are also the basis of investment projects in the Pidhorodne territorial community. The construction of an industrial zone is planned in the Biletska community. Most of the promising investment projects in the industry of the city of Ternopil's suburban territorial communities focus on renewable energy and processing.

Keywords: industry, investment, project, suburban area, territorial community, Ternopil.

Постановка науково-практичної проблеми, актуальність і новизна дослідження. Дослідження інвестиційної діяльності приміських територій (субурбій) є актуальним напрямом у сучасній географічній та економічній науках. Це пов'язано із трансформацією приміських громад із житлових зон на самостійні економічні утворення. Практично по всьому світу спостерігається тренд щодо винесення виробничих та логістичних потужностей за межі великих міст, що потребує розроблення та реалізації якісних інвестиційних проєктів. Через активну житлову забудову зростає кількість населення та місцеве господарство приміських громад, що сприяє зростанню кількості трудових ресурсів і попиту на продукцію локальних товаровиробників. Зростання інвестицій в субурбанізованих територіях сприяє зменшенню маятникової міграції, зростанню податкових надходжень та розвитку сільських просторів.

Територія приміських територіальних громад (ТГ) навколо міста Тернопіль була частково індустріалізована ще у другій половині ХХ століття, що заклало основи сучасного їх економічного розвитку. Вони також мають вдалі приклади реалізації інвестиційних проєктів (у тому числі з іноземним капіталом) у промисловій сфері. Це надає їм значні переваги у майбутньому розвитку сучасної індустрії, яка базується на чистій енергії та природозберігаючих технологіях, які вимагають для їх функціонування значних просторів, які є наявні у сільських громадах.

Зв'язок теми з важливими науково-практичними завданнями. Проблематика розвитку та реалізації інвестиційних проєктів у промисловості приміських громад проходить через фактично усі програмні та планувальні документи та плани не лише ТГ, але й обласного рівня. У Стратегії розвитку Тернопільської області на 2021-2027 роки вказані стратегічні цілі «Підвищення конкурентоспроможності регіону» та «Розвиток сільських терито-

рій» з операційним напрямом «Стимулювання залучення інвестицій». Тобто, завдяки впровадженню інвестиційних проєктів планується розвиток економіки області, особливо у сільських територіальних громадах.

У стратегічних планах розвитку приміських територіальних громад навколо м. Тернополя теж стратегічними цілями вказано розвиток місцевої економіки, що потребує залучення відповідних інвестицій та реалізації проєктів. Однак станом на кінець 2025 року у Білецькій та Великобірківській ТГ ще не були розроблені та затверджені стратегії розвитку громад.

Аналіз попередніх публікацій за темою дослідження. Тематиці дослідження інвестицій та розвитку промисловості у приміських громадах (територіях) присвячено багато праць українських та іноземних вчених. У публікації Новаковської І., Іщенко Н. проаналізовано сучасні тенденції інвестиційної діяльності у територіальних громадах, зокрема в контексті економічних характеристик місцевих інвестиційних проєктів [5]. Проблеми управління інвестиційним потенціалом громад розкрито у праці П. Жука та З. Сірика [3]. Вплив іноземних інвестицій на розвиток ТГ проаналізовано у дослідженні А. Руснака [9]. Проблеми активізації інвестиційної діяльності на території Тернопільської області охарактеризовані у публікації Г. Машлій, однак в ній розглянуті переважно капітальні інвестиції [4].

Неоднорідність розвитку приміських територій в контексті субурбанізації проаналізовано у дослідженні К. Мезенцева та інших авторів. Вони зазначають, що окремі субурбанізаційні зони можуть притягувати більше інвестицій та мешканців завдяки кращим умовам чи розташуванню [12]. Особливості індустріалізації приміських територій в околицях м. Івано-Франківська розкриті у дослідженнях І. Закутинської та Р. Сливки [2, 12]. Ці автори виділяють окремі села у приміській зоні міста, які через розташування промислових об'єктів зна-

чною мірою індустріалізувалися. У дослідженні промислових агломерацій України О. Гладкого характеризуються також індустріальні зони приміських територій найбільших міст (міських агломерацій) України [1].

Проблематиці дослідження інвестицій та розвитку промисловості у приміських територіях присвячено багато праць європейських і американських науковців. Структурна перебудова та трансформація економіки приміських територій навколо міст, різноманітність розвитку субурбанізованих територій (у тому числі внаслідок інвестування) розкриті у дослідженнях європейських науковців [13, 15, 16].

У працях американських науковців з цієї тематики досліджувалися особливості розташування підприємств у приміських територіях [14], розміщення виробництв у міських агломераціях [17], вплив оподаткування на розташування та розвиток індустрії [19].

Метою даної публікації є характеристика геопросторових особливостей впливу інвестиційних проектів на розвиток промислової сфери приміських громад міста Тернопіль. У цьому дослідженні розглянуто територію 6 ТГ: Байковецької, Білецької, Великоберезовицької, Великобірківської, Великогаївської та Підгороднянської. Дані громади раніше входили до складу Тернопільського району в колишній конфігурації (в межах до 2020 року), тому вони поєднані між собою багатьма соціально-економічними зв'язками та взаємозалежностями (адміністративне управління, соціальні послуги, медичне обслуговування, тощо).

Виклад основного матеріалу. Інвестиційним проектом згідно українського законодавства називається комплекс організаційно-правових, фінансових та інженерно-технічних заходів, що здійснюються суб'єктами інвестиційної діяльності відповідно до планово-розрахункових документів, які містять обґрунтування необхідності здійснення таких заходів [8]. Він також повинен містити необхідні розрахунки та обґрунтування, що підтверджують доцільність здійснення інвестиційної діяльності з метою поліпшення виробничої та соціальної сфери.

Одним з найдавніших прикладів впровадження інвестиційних проектів у промисловості у приміській зоні м. Тернопіль є цукровий завод «Поділля», який був споруджений у 1937 р. в с. Велика Березовиця за кошти приватних інвесторів. У 1950-их роках це підприємство разом із частиною селища було приєднано до міста Тернополя. У советські часи промислові підприємства у населених пунктах навколо м. Тернопіль споруджувалися за держав-

ними планами з фінансуванням з центрального та галузевих бюджетів УРСР.

Промислова сфера приміських громад м. Тернопіль сформувалася переважно у другій половині ХХ століття внаслідок посиленої індустріалізації тодішнього Тернопільського району. На сьогодні промислові підприємства у цих ТГ є одними з найбільших роботодавців і наповнювачів місцевих бюджетів. Більшість індустріальних об'єктів у досліджуваних громадах розташовані у радіусі до 10 кілометрів від м. Тернопіль. Найбільше особливо тяжіють до обласного центру великі підприємства, що зумовлено їх наближенням до логістики, збуту та робочої сили.

Яскравим прикладом вдалого інвестиційного проекту в промисловості приміської зони м. Тернополя є спорудження та розвиток підприємства з німецькими інвестиціями ТОВ СЕ Бортнетце Україна у с. Байківці з 2006 року. До 2020 року цей суб'єкт економічної діяльності був найбільшим наповнювачем бюджету тодішнього Тернопільського району, а також Байковецької сільської ради. Сума залучених інвестицій становила більше 5 мільйонів доларів США. З 2013 року компанія СЕ Бортнетце Україна відкрила ще додаткові виробництва у містах Чортків, Чернівці та Хмельницький [18].

ТОВ СЕ Бортнетце Україна є найбільшим за обсягами виробництва, залучених інвестицій, надходженнями до бюджетів і кількістю працівників промисловим підприємством у приміській зоні м. Тернополя. Станом на 2024 рік на заводі працювало близько 1800 працівників. Головною його продукцією є кабельно-провідникова продукція для автомобілів європейських брендів. Підприємство є також одним з найбільших експортерів Тернопільської області.

У с. Байківці теж успішно функціонує підприємство «Галіт», яке є виробником стоматологічного обладнання. На його потужностях зайнято більше сотні працівників. У межах с. Байківці також функціонує ще одне підприємство металообробної галузі – ТОВ «Тімелі», яке виготовляє прес-форми та штампи для металевих і пластмасових виробів (рис. 1).

У Великоберезовицькій ТГ найбільшими за кількістю зайнятих працівників промисловими підприємствами є ТОВ «Мишковицький спиртовий завод» (150 осіб) і ТОВ «М'ясокомбінат Тернопільський» (214 осіб) [10]. Вони також являються одними з найбільших промислових виробництв на території Тернопільського району (рис. 1). ТОВ «М'ясокомбінат Тернопільський» є поки найбільшим виробничим

майданчиком на території індустріального парку. У Великогаївській територіальній громаді найбільшим діючим підприємством є «Птахо-фабрика Тернопільська» у комплексі з комбікормовим заводом, де разом зайнято понад 200 працівників.

З менших промислових підприємств на території приміських громад м. Тернополя помітно виділяється «Плотичка агропромтехніка» (с. Плотича Білецької ТГ), яке є провідним виробником в Україні гумо-пруткових транспортних полотен і гумо-металевих роликів. Ці комплектуючі широко використовуються для сільськогосподарської техніки та промисловості. Цікавим підприємством є також ТОВ «Мост-Україна», що розташоване у с. Байківці, як виробник і продавець комплектуючих для пилорам і деревообробних виробництв. У с. Острів (Великобerezовицька ТГ) впродовж багатьох років функціонує невелике сімейне підприємство, яке виробляє супутникові антени.

Традиційно у територіальних громадах приміської зони м. Тернопіль найбільш розвинутою галуззю є харчова промисловість. Окрім вищезгаданих великих підприємств на території Великобerezовицької та Великогаївської ТГ

працюють ще ряд менших. Виробництва хлібопекарської та борошномельної підгалузі представлені пекарнями у смт. Великі Бірки (2 фірми), с. Чернелів-Руський (ФОП Хіта, Байковецька ТГ), Плотичі, Білій (Білецька ТГ), Підгородному, а також виробниками борошна у селах Домаморич (ТОВ «Терноцвіт», Підгороднянська ТГ) і Миролюбівка (ТОВ «Віконт», Великобerezовицька ТГ). У с. Довжанка Підгороднянської ТГ функціонує виробник кукурудзяних паличок і харчових круп – виробничо-транспортне підприємство «Харчовик».

З інших, менших підприємств харчової галузі можна виділити спільне україно-польське підприємство «Мясовіта» у с. Драганівка (Підгороднянська ТГ), яке виробляє м'ясні і ковбасні вироби. Воно є одним з перших прикладів залучення іноземних інвестицій у Тернопільському районі, оскільки функціонує вже більше 20 років. У населених пунктах приміських громад м. Тернополя діють також виробництва круп («Агрон» у с. Товстолуг Великогаївської ТГ, «Бабусі Марусі» в с. Острів Великобerezовицької ТГ), замороженої плодово-овочевої продукції (ТОВ «Сім-Сім» у с. Острів), снєків (с. Ступки Байковецької ТГ), морозива і газованих вод (с. Біла) (рис.1).

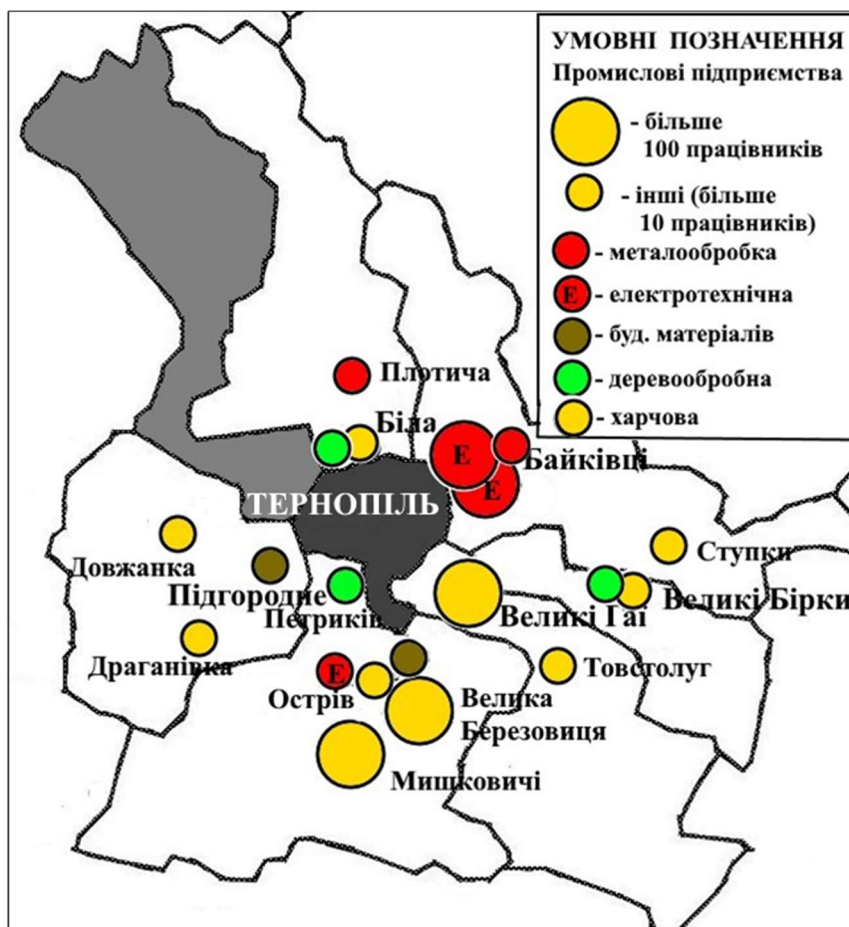

Рис. 1. Промисловість територіальних громад приміської зони м. Тернопіль

У приміських громадах міста Тернопіль працюють також кілька підприємств, які виробляють будівельні матеріали і деталі. Наприклад, «Березовицький комбінат Будінстрія», «ТМБ Холдинг» (сmt. Велика Березовиця) та «МК-Бетон» (с. Підгороднє) є виробниками бетону та бетонних виробів. ТОВ «Будматеріали» у с. Ступки виготовляє стінові матеріали.

У територіальних громадах приміської зони м. Тернополя діють також кілька підприємств деревообробної та паперової промисловості. Серед них виділяється Тернопільська меблева фабрика у с. Біла, яка виробляє продукцію з натуральної деревини. Значними виробниками меблів є також підприємства «Акант» у с. Великі Гаї та «Лісма» у с. Гаї-Гречинські (Байковецька ТГ). Невеликі виробництва меблевої продукції також діють у населених пунктах Великі Бірки, Великі Гаї, Драганівка, Острів. Паперова продукція виробляється на підприємствах «Школярик» і «Марго» (с. Петриків), а також «Тернопільський папір» (сmt. Великі Бірки).

Відносно новою галуззю промисловості у приміських територіальних громадах м. Тернополя є швейна галузь. Вона представлена панчішно-шпарпетковою фірмою «Нова лінія» з виробництвом у с. Чистилів (Білецька ТГ).

У територіальних громадах приміської зони м. Тернопіль більшість промислових підприємств сформувалися на новій виробничій основі за останні 20-30 років. Однак успішно працюють і розвиваються заводи ще з колишньої колишньої радянської індустрії (М'ясокомбінат Тернопільський, Мишковицький спиртзавод, Агропромтехніка у с. Плотича).

У приміських громадах міста Тернопіль розвивається також електроенергетична галузь промисловості. В останні роки на території цих ТГ реалізовано кілька інвестиційних проєктів у цій сфері. На сьогодні діють дві малі гідроелектростанції на р. Серет у с. Івачів Горішній (Білецька ТГ) та у с. Дичків на р. Гнізна (Великогаївська ТГ). Потужності цих ГЕС незначні – біля 100 кВт. Більш активно розвивається сонячна генерація. Поблизу сіл Байківці, Лозова (Байковецька ТГ) і Великі Гаї розташовані досить великі сонячні електростанції (фотовольтаїкові), які займають кілька гектарів площі та мають орієнтовні потужності більше 100 кВт. У багатьох населених пунктах приміської зони м. Тернополя (Великий Ходачків, Драганівка, Підгороднє, Петриків, Смиківці та інших) споруджені невеликі сонячні фотоелектричні електростанції потужності до 30 кВт, які переважно займають при-

садибні ділянки або дахи будинків.

Перспективними місцями створення та впровадження інвестиційних проєктів у промисловій діяльності є індустріальні парки. Ними є спеціально визначені або облаштовані території зі створеними умовами для розвитку промислових підприємств. У приміських громадах навколо м. Тернополя поки створений лише один такий індустріальний парк у межах Великоберезовицької ТГ.

На території Великоберезовицької територіальної громади у с. Острів в промисловій зоні передмістя Тернополя функціонує індустріальний парк «Західноукраїнський промисловий ХАБ», де у 2024 році налічувалося 21 підприємство-резидент. Метою його створення є забезпечення економічного розвитку та підвищення конкурентоспроможності Тернопільської області та України в цілому, стимулювання інвестиційно-виробничої діяльності та підвищення інвестиційної привабливості регіону, підвищення рівня зайнятості населення, розвиток сучасної виробничої та ринкової інфраструктури, розбудова точок економічного зростання. Площа індустріального парку – 10,6 га. Функціональне призначення індустріального парку: виробництво продукції легкої промисловості, виробництво продукції харчової промисловості, виробництво будівельних матеріалів, переробка та зберігання продукції сільського господарства, електротехнічна промисловість та приладобудування [10, с. 63].

Серед головних партнерів цього індустріального парку – ПАП «Агропродсервіс», ТОВ Дніпро-М, ТОВ "М'ясокомбінат Тернопільський", ТОВ «Гуляй поле», ТОВ «СМ Маркет» та інші. У 2024 році підприємства парку було сплачено до селищного бюджету податків на суму 13,9 млн. грн [10, с. 66-67].

На території індустріального парку «Західноукраїнський промисловий ХАБ» є вдалий досвід релокації виробництва із прифронтових областей України. У 2022 році сюди переїхали основні потужності підприємства «Дельта-Фуд» із Запорізької області, де налагоджено виробництво різноманітних харчових соусів.

Ще одним вдалим прикладом релокації виробництва із східного регіону України до приміської зони м. Тернополя є підприємство АТ «Технологія», яке виготовляє різні види харчової упаковки. Його потужності були переміщені із Сумської області до виробничих майданчиків у Байковецькій (с. Байківці) та Великоберезовицькій (с. Острів).

Серед інших перспективних інвестиційних проєктів Великоберезовицької територіальної громади можна виділити два значних у

промисловій сфері. Згідно першого проекту планується створення значної сонячної електростанції (потужність біля 10 тис. кВт) у поєднанні з логістичними об'єктами. Пропоноване

місце локації – с. Настасів. Другим інвестиційним проектом є побудова підприємства з переробки плодоовочевої продукції у с. Йосипівка (консервний завод або цех) [11].

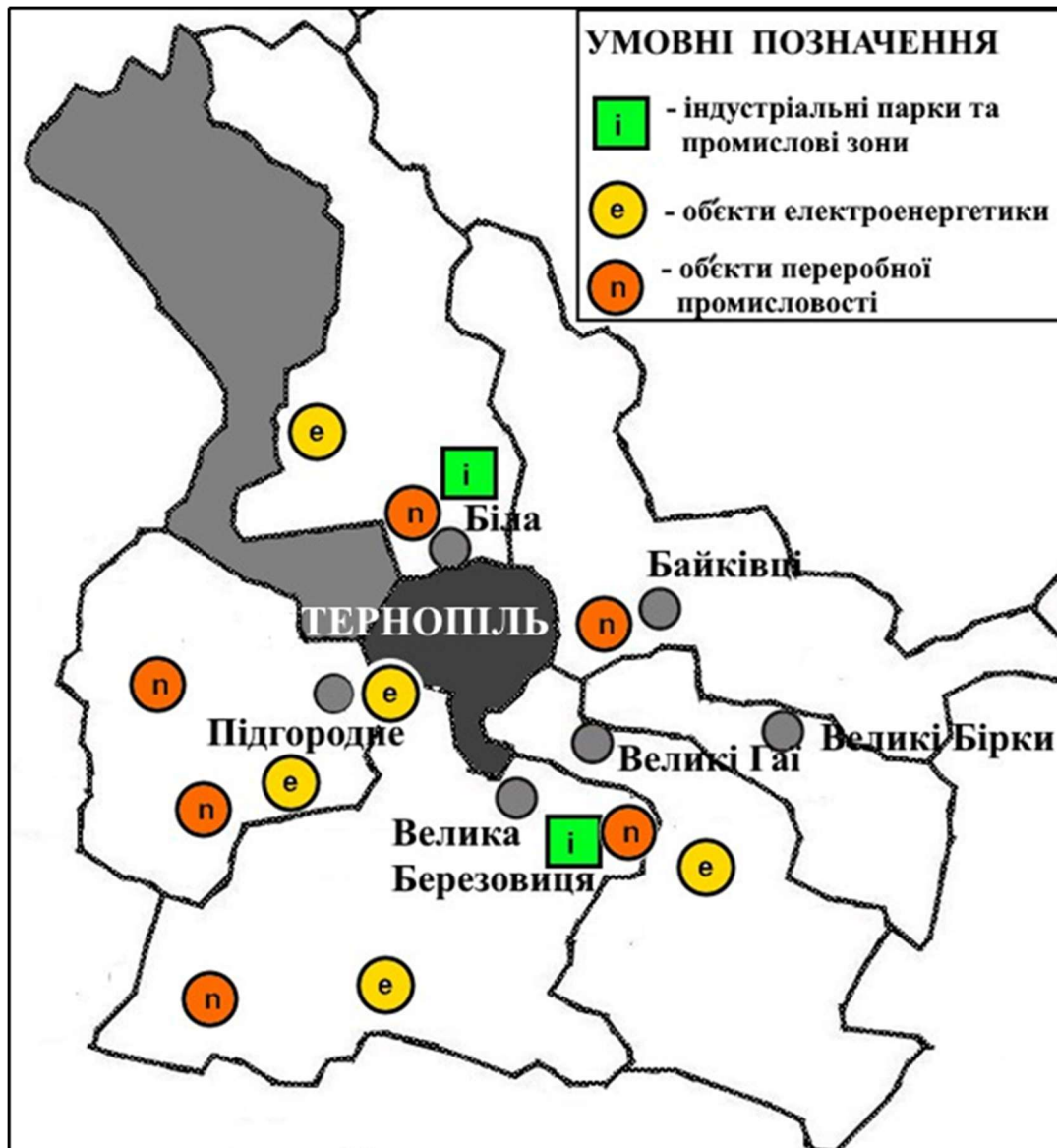

Рис. 2. Перспективні інвестиційні об'єкти у промисловості приміських територіальних громад м. Тернопіль

Декілька потенційних інвестиційних проектів у промисловості пропонується в інвестиційному паспорті Підгороднянської громади. Найбільшою є ділянка колишнього кар'єру на межі с. Підгороднє та м. Тернопіль, де можливим є спорудження асфальтобетонного або бетонного заводу. Розглядається також варіант рекультивативної території з монтуванням сонячної (фотоелектричної) електростанції. Для можливої сонячної електрогенерації теж пропонується земельна ділянка на околиці с. Драганівка (рис. 2).

Ще одним цікавим інвестиційним об'єктом у цій громаді є приміщення колишнього дитячого садка у с. Домаморич. Воно пропо-

нується для різних невеликих виробництв: швейного, меблевого поліграфічного або переробки агропродукції [11].

На околиці с. Біла планується спорудження індустріальної зони з орієнтовною площею 50 га, де планується розташування переважно невеликих промислових та транспортно-логістичних підприємств.

У Великогаївській громаді на стадії громадського обговорення перебуває проєкт великої сонячної (фотоелектричної) електростанції загальною площею понад 200 га. Однак через протести місцевого населення та депутатського корпусу через відчуження значної площі комунальних земель спорудження цього

об'єкту відтермінується.

Перспективи використання результатів дослідження. Підсумовуючи перспективні інвестиційні проекти у приміських громадах навколо м. Тернополя можна зробити висновок, що найбільш затребуваними та пропонуваними є пропозиції у сфері відновлювальної енергетики (переважно сонячної). Такі тенденції актуалізуються через брак генеруючих потужностей в електроенергетичній галузі України внаслідок російських обстрілів. Завдяки розвинутій аграрній сфері в Тернопільській області залишатимуться затребуваними також проекти у переробній промисловості, переважно харчовій. Наявність кваліфікованої робочої сили та вільних виробничих площ (особливо у промислових зонах й індустріальних парках) можуть сприяти розвитку виробництв електротехнічної, деревообробної, швейної та інших працемістких галузей промисловості.

Висновки. У приміських громадах навколо міста Тернопіль розвинуті досить давні традиції реалізації інвестиційних проектів у промисловій сфері. Найбільш вагомим з них впроваджений у спільному підприємстві ТОВ СЕ Бортнетце Україна, яке є одним з найбільших наповнювачів бюджетів різних рівнів і роботодавців регіону. Завдяки впровадженню інвестицій у приміських громадах м. Тернополя розвинулася електротехнічна, металообробна, харчова, деревообробна, меблева, виробництва будматеріалів та інші галузі промисловості. В останні роки розвивається також відновлювальна електроенергетика, переважно сонячна (фотоелектрична) і гідравлічна (відновлення міні-ГЕС). Перспективні інвестиційні промислові проекти відображені переважно в інвестиційних паспортах і стратегіях розвитку приміських громад і стосуються сонячної електроенергетики та переробної промисловості.

Література:

1. Гладкий О. В. Наукові основи суспільно-географічних досліджень промислових агломерацій: монографія. Київ. нац. ун-т ім. Т. Г. Шевченка, 2008. 360 с.
2. Закутинська І. І., Сливка Р. Р. Субурбанізація в просторовому вимірі: Івано-Франківськ і його околиці. Київ, Логос, 2016. 216 с.
3. Інвестиційний потенціал територіальних громад: суть поняття та питання управління / П. В. Жук, З. О. Сірик. *Регіональна економіка*. 2017. № 2. С. 16-22.
4. Машлій Г. Стан та проблеми активізації інвестиційних процесів у Тернопільській області. Соціально-економічні проблеми і держава. 2017. Вип. 2 (17). С. 84-93. URL: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2017/17mhbuto.pdf> (дата звернення: 01.03.2026).
5. Новаковська І., Іщенко Н., Ковальчук Є., Скрипник Л. Інвестиційна діяльність територіальних громад в контексті сучасних земельних відносин. Київський економічний науковий журнал, Вип. 4, 2024. С. 164-170. doi: 10.32782/2786-765X/2024-4-23.
6. Паспорт Байковецької громади. URL: https://rada.info/upload/users_files/04394846/8dc7faba244b35a2d0cc79c0159cf909.pdf (дата звернення: 02.03.2026).
7. Проект Стратегії розвитку Білецької сільської територіальної громади до 2030 року. URL: https://rada.info/upload/users_files/14029160/f9926064c21fd11ddfd7b2d2b46b2e04.docx (дата звернення: 26.02.2026).
8. Про підготовку та реалізацію інвестиційних проектів за принципом "єдиного вікна". Закон України від 21.10.2010 № 2623-vi. url: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2623-17/ed20120101/fin?text=%b2%ed%e2%e5%f1%f2%e8%f6%b3%e9%ed%e8%e9+%ef%f0%ee%e5%ea%f2#text> (дата звернення: 28.02.2026).
9. Руснак А. В. Розвиток територіальних громад через залучення міжнародних інвестицій: організаційні аспекти. Інвестиції: практика та досвід. 2024. № 15: серпень. С. 7-12.
10. Соціально-економічний профіль Великоберезовицької територіальної громади. URL: https://vbsr.gov.ua/images/Strategia_rozvunky/profil_hromady.pdf (дата звернення: 01.03.2026).
11. Тернопільська обласна військова адміністрація. Інвестиційні паспорти територіальних громад. URL: <https://oda.te.gov.ua/diyalnist/ekonomika/investoru/investytsiini-pasporty-terytorialnykh-hromad> (дата звернення: 28.02.2026).
12. Урбаністична Україна: в епіцентрі просторових змін: монографія / за ред. К. Мезенцева, Я. Олійника, Н. Мезенцевої. Київ: Видавництво «Фенікс», 2017. 438 с.
13. Borsdorf A. On the way to post-suburbia? Changing structures in the outskirts of European cities. In: Borsdorf, A., Zembri, P. (eds) *European cities: insights on outskirts. Structures*. COST Office, 2004. pp. 7-30
14. Erickson R., Wasylenko M. Firm Location and Site Selection in Suburban Municipalities. *Journal of Urban Economics*. № 8. 1980. pp. 69-85.
15. Leetmaa K., Tammaru T., Anniste K. From Priority-Led to Market-Led Suburbanisation in a Post-Communist Metropolis. *Tijdschrift voor Economische en Sociale Geografie*, Vol. 100(4), 2009. pp. 436-453
16. Ouředníček M. Differential suburban development in the Prague urban region. *Geografiska Annaler*, Vol. 89 B (2). 2007. pp. 111-126.
17. Struik R. Evidence on the Locational Activity of Manufacturing Industries in Metropolitan Areas. *Land Economics*. 48. 1972. pp. 377-382.
18. Sumitomo Electric Bordnetze. URL: <https://www.sebn.com/uk/sebn-ua/> (дата звернення: 25.02.2026).
19. Wasylenko M. Disamenities, Local Taxation and the Intrametropolitan Location of Households and Firms. In *Research in Urban Economics*, vol.4, ed. Robert Ebel. Greenwich, Conn.: JAI Press, 1984.

References:

1. Hladkyi O. V. Naukovi osnovy suspilno-heohrafichnykh doslidzhen promyslovykh ahlomeratsii: monohrafiia. Kyiv. nats. un-t im. T. H. Shevchenka, 2008. 360 s.
2. Zakutynska I. I., Slyvka R. R. Suburbanizatsiia v prostorovomu vymiri: Ivano-Frankivsk i yoho okolytsi. Kyiv, Lohos, 2016. 216 s.
3. Investytsiinyi potentsial terytorialnykh hromad: sut poniattia ta pytannia upravlinnia / P. V. Zhuk, Z. O. Siryk. Rehionalna ekonomika. 2017. № 2. S. 16-22.
4. Mashlii H. Stan ta problemy aktyvizatsii investytsiinykh protsesiv u Ternopilskii oblasti. Sotsialno-ekonomichni problemy i derzhava. 2017. Vyp. 2 (17). S. 84-93. URL: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2017/17mhbuto.pdf> (data zvernennia: 01.03.2026).
5. Novakovska I., Ishchenko N., Kovalchuk Ye., Skrypnik L. Investytsiina diialnist terytorialnykh hromad v konteksti suchasnykh zemelnykh vidnosyn. Kyivskyi ekonomichnyi naukovyi zhurnal, Vyp. 4, 2024. S. 164-170. doi: 10.32782/2786-765X/2024-4-23.
6. Pasport Baikovetskoï hromady. URL: https://rada.info/upload/users_files/04394846/8dc7faba244b35a2d0cc79c0159cf909.pdf (data zvernennia: 02.03.2026).
7. Proiekt Stratehii rozvytku Biletskoï silskoi terytorialnoi hromady do 2030 roku. URL: https://rada.info/upload/users_files/14029160/f9926064c21fd11ddf7b2d2b46b2e04.docx (data zvernennia: 26.02.2026).
8. Pro pidhotovku ta realizatsiiu investytsiinykh proektiv za pryntsyptom "yedynoho vikna". Zakon Ukrainy vid 21.10.2010 № 2623-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2623-17/ed20120101/find?text=%B2%ED%E2%E5%F1%F2%E8%F6%B3%E9%ED%E8%E9+%EF%F0%EE%E5%EA%F2#Text> (data zvernennia: 28.02.2026).
9. Rusnak A. V. Rozvytok terytorialnykh hromad cherez zaluchennia mizhnarodnykh investytsii: orhanizatsiini aspekty. Investytsii: praktyka ta dosvid. 2024. № 15: serpen. C. 7-12.
10. Sotsialno-ekonomichnyi profil Velykoberezovytskoï terytorialnoi hromady. URL: https://vbsr.gov.ua/images/Strategia_rozvyunky/profil_hromady.pdf (data zvernennia: 01.03.2026).
11. Ternopil'ska oblasna viiskova administratsiia. Investytsiini pasпорty terytorialnykh hromad. URL: <https://oda.te.gov.ua/diyalnist/ekonomika/investoru/investytsiini-pasпорty-terytorialnykh-hromad> (data zvernennia: 28.02.2026).
12. Urbanistychna Ukraina: v epitsentri prostorovykh zmin : monohrafiia / za red. K. Mezentseva, Ya. Oliinyka, N. Mezentsevoi. Kyiv: Vydavnytstvo «Feniks», 2017. 438 s.
13. Borsdorf A. On the way to post-suburbia? Changing structures in the outskirts of European cities. In: Borsdorf, A., Zembri, P. (eds) European cities: insights on outskirts. Structures. COST Office, 2004. pp. 7-30
14. Erickson R., Wasylenko M. Firm Location and Site Selection in Suburban Municipalities. Journal of Urban Economics. № 8. 1980. pp. 69–85.
15. Leetmaa K., Tammaru T., Anniste K. From Priority-Led to Market-Led Suburbanisation in a Post-Communist Metropolis. Tijdschrift voor Economische en Sociale Geografie, Vol. 100(4), 2009. pp. 436-453
16. Ouředníček M. Differential suburban development in the Prague urban region. Geografiska Annaler, Vol. 89 B (2). 2007. pp. 111-126.
17. Struik R. Evidence on the Locational Activity of Manufacturing Industries in Metropolitan Areas. Land Economics. 48. 1972. pp. 377–382.
18. Sumitomo Electric Bordnetze. URL: <https://www.sebn.com/uk/sebn-ua/> (дата звернення: 25.02.2026).
19. Wasylenko M. Disamenities, Local Taxation and the Intrametropolitan Location of Households and Firms. In Research in Urban Economics, vol.4, ed. Robert Ebel. Greenwich, Conn.: JAI Press, 1984.

Надійшла до редакції 16.02.2026 р.

Прийнята до друку 20.03.2026 р.

Опублікована 02.04.2026 р.

